

МАТЕРИЈАЛИ ЗА УЧЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТОТ

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД ДРУГИТЕ
ЗАЕДНИЦИ ЗА ПЕТТО
ОДДЕЛЕНИЕ

Ирена Трајкоска

Биро за развој
на образованието

5

МАТЕРИЈАЛИ ЗА УЧЕЊЕ ПО ПРЕДМЕТОТ

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД ДРУГИТЕ
ЗАЕДНИЦИ ЗА ПЕТТО
ОДДЕЛЕНИЕ

Ирена Трајкоска

Биро за развој
на образованието

5

СОДРЖИНА

ТЕМА I

ЈАС И МОЕТО СЕМЕЈСТВО, ДОМОТ И МОИТЕ ПРИЈАТЕЛИ

ПОЗДРАВУВАЊЕ	6	МОЈОТ ДОМ.....	18
ПРИЈАТЕЛИ ОД МОЈАТА УЛИЦА.....	8	МАКЕДОНСКА АЗБУКА	22
МОЕТО СЕМЕЈСТВО	9	А, М, Е, Л, С, И.....	23
РОДНИНИ.....	10	Н, О, В, У, К, Т.....	24
МОИТЕ СОСЕДИ	11	Ј, Р, Д, Б, П, Ш	26
ЖИВОТОТ НА МОЈАТА УЛИЦА	12	З, Г, Ж, Ц, Ч.....	27
ОПИС НА МОИТЕ СОСЕДИ.....	14	Ѓ, Ќ, Љ, Њ.....	28
ТВОРИМЕ ПО СЛИКИ.....	15	Ф, Х, Ц, С	29
МААЛСКИ ФУДБАЛ.....	16	ПОВТОРУВАМЕ.....	30

ТЕМА II

УЧИЛИШТЕ, МЕСТО НА ЖИВЕЕЊЕ, ИНТЕРЕСИ И СЛОБОДНО ВРЕМЕ

МОЕТО УЧИЛИШТЕ	38	ИНТЕРЕСИ И СЛОБОДНО ВРЕМЕ.....	52
ВО УЧИЛНИЦА	40	ШТО САКАМ ДА ПРАВАМ	
ВО МОЈОТ РАНЕЦ	42	КОГА ИМАМ СЛОБОДНО ВРЕМЕ	54
БОИ ВО МОЈОТ УЧИЛИШТЕН ПРИБОР.....	44	МЕСТО НА ЖИВЕЕЊЕ.....	55
ПРЕМЕСТУВАЊА ВО УЧИЛНИЦАТА	46	ЗНАМЕНОСТИ ВО МЕСТОТО НА	
МОЈОТ УЧИЛИШТЕН ЖИВОТ	48	ЖИВЕЕЊЕ.....	56
ЧАСОВНИК	49	СРЕЌНА НОВА ГОДИНА.....	58
ДНЕВНИ ЗАДОЛЖЕНИЈА.....	50		

**НАШЕТО ТЕЛО,
ЗДРАВЈЕ И
ИСХРАНА**

ЧОВЕЧКО ТЕЛО.....	62	СВЕЗДИЧКА.....	74
ЗДРАВА ХРАНА	63	ИЗМИСЛЕН ДРУГАР	75
КОЈ ШТО САКА ДА ЈАДЕ	65	ЛАЗАЧЕ	76
МАКЕДОНСКИ ТРАДИЦИОНАЛНИ ЈАДЕЊА.....	67	ТАТКО И СИН	77
РОДЕНДЕНСКА ТОРТА.....	69	ЗАБОТ НА НИЛСКИОТ КОЊ	78
ВОЛШЕБНА ПЛАНЕТА.....	70	МАЧОР ЕДЕН.....	79

ТЕМА 1

**ЈАС И МОЕТО
СЕМЕЈСТВО,
ДОМОТ
И МОИТЕ
ПРИЈАТЕЛИ**

ЈАС, МОЕТО СЕМЕЈСТВО, ДОМОТ И МОИТЕ ПРИЈАТЕЛИ

Поздравување

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ/ РАЗГОВАРАМЕ

Како си ти?/Како сте вие?

- Добар ден, наставничке!
- Добар ден!
- Ајде повели!
- Благодарам.

- Здраво, Бајрам!
- Здраво, Никола! Како си?
- Добро сум, а ти?
- И јас сум добро!

- Добар ден, госпоѓа Вера!
- Добар ден, момче!
- Како сте, госпоѓа Вера?
- Благодарам, добро сум.

- Добар ден!
- Добар ден, повелете!
- Имате леб?
- Да, има. Повелете, 20 денари!
- Благодарам, пријатен ден!

Да бидеме љубезни

- Добар ден!
- Добро утро!
- Повели!
- Повелете!
- Извинете!
- Молам.
- Благодарам.
- Господин, господине!
- Госпоѓа, госпоѓо!
- Пријатен ден! Убав ден!

Дали има...?

Да, има...

Не, нема...

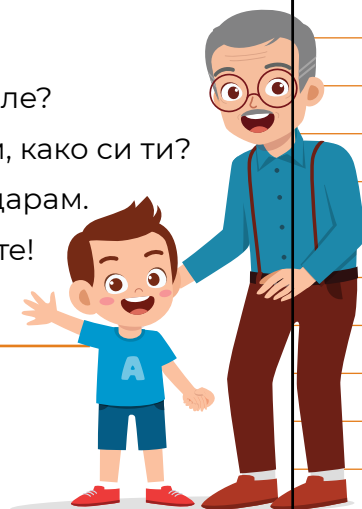

- Добро утро!
- Добро утро, повели!
- Дали има стрипови со Супермен?
- Да, повели!
- Благодарам.
- Убав ден!

- Здраво, Лела!
- Здраво, Сара!
- Ај, те молам, дај ми ја топката!
- Повели!

- Добровечер!
- Здраво, малечок!
- Како сте господине Миле?
- Добро сум, благодарам, како си ти?
- И јас сум добро, благодарам.
- Поздрави ги родителите!
- Ви благодарам!

....., како сте?

....., добро сум. Како .....

....., и јас .....

Споредуваме

Како на твојот мајчин јазик се кажуваат поздравите?

Вежба

На линиите напишете дијалог кој се одвива во училишната библиотека!

.....

....., повели?

Дали ја ..... книгата „Оливер Твист“ од Чарлс Дикенс.

Да, ја има, ...

..... многу.

ПРИЈАТЕЛИ ОД МОЈАТА УЛИЦА

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ/ РАЗГОВАРАМЕ

Ова се моите пријатели од улицата каде што живеам: Адријан, Елиф, Мелек, Ариф.

Ова е **Адријан**. Има десет години.
Тој е петто одделение.

Ова е **Мелек**, таа е петто одделение, исто така.

Ова е **Ариф**, тој има единаесет години.
И тој е петто одделение.

Ова е **Елиф**. Елиф има девет години.
Таа е четврто одделение.

Кој е ова? Кои се овие?
Ова е... Овие се...

- Здраво, Арбен!
- Здраво, Јана!
- Кои се овие деца со тебе?
- Ова е Тони, а ова е Миха.
- Здраво, драго ми е.

-
- Кој е тој на улицата?
  - Тој е Хари.
  - А која стои до него?
  - Таа е Милица.

Броеви

- 1** (еден)
- 2** (два)
- 3** (три)
- 4** (четири)
- 5** (пет)
- 6** (шест)
- 7** (седум)
- 8** (осум)
- 9** (девет)
- 10** (десет)
- 11** (единаесет)
- 12** (дванаесет)
- 13** (тринаесет)
- 14** (четиринаесет)
- 15** (петнаесет)
- 16** (шеснаесет)
- 17** (седумнаесет)
- 18** (осумнаесет)
- 19** (деветнаесет)
- 20** (дваесет)

Прво одделение
Второ одделение
Трето одделение
Четврто одделение
Петто одделение

Вежба

Претстави ги двајцата другари кои седат најблиску до тебе во училиште!

Ова е ..... Има
..... години.

Таа е .....

..... Има .....

Тој е .....

МОЕТО СЕМЕЈСТВО

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ/РАЗГОВАРАМЕ

A: Кои се овие луѓе?

B: Овие се моите најблиски од семејството.

A: Имаш две баби?

B: Да, имам две баби.

A: Аха, еве еден и уште еден дедо, двајца дедовци.

B: Да. А ова е татко ми. Ова е мајка ми.

A: Кој е ова?

B: Ова е брат ми.

A: Имаш сестра?

B: Не, немам сестра.

Кој е ова?

Ова е...

Кои се овие?

Овие се...

Баба ми

Мајка ми

Татко ми

Дедо ми

Брат/браќа

Сестра/сестри

Имам/немам

Вежба

Напиши дијалог по примерот.

A: Имам една сестра, а имам и двајца браќа.

B: Јас немам браќа, имам две сестри.

Еден/една/едно

Два/две

Еден/двајца/тројца/четворица/
петмина

Споредуваме

Како на твојот мајчин јазик
се кажува: мајка, татко, брат,
сестра?

РОДНИНИ

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ/ РАЗГОВАРАМЕ

Имам многу роднини.

Ова е чичко ми, а ова е стрина ми.

Јас немам тетка и тетин. Имам вујко.

Вујко ми и вујна ми имаат две деца. Тие ми се братучеди.

Ова е братучетка ми Тара.

Тоа е братучед ми Милош.

Братучетка ми
Братучед ми
Вујко, вујна, тетка,
чичко, стрина

Вежба

Одговори на прашањата:

- Како се викаат твоите чичко и стрина?
- Имаш ли тетин и тетка?
- Имаш ли братучеди?
- Наброј ги твоите најблиски роднини!

Во рамката, нацртај го ликот на членот од семејството со кој си најблизок/најблиска! На линиите подолу, претстави го! На пример: Ова е братучетка ми Елена. Има 15 години.

МОИТЕ СОСЕДИ

СЛУШАМЕ/ЧИТАМЕ/
РАЗГОВАРАМЕ

Ова се моите соседи. Тие се добри луѓе.

Јас живеам во куќата број 10.

Ова е соседот Алдо, тој живее во куќата број 11. Ова е Марија. Таа живее во куќата број 12.

Ние сме соседи. На улицата има само куќи, нема згради.

Дали вие имате многу соседи?

Јас, ти, тој – еднина
Ние, вие, тие – множина

Јас живеам,
ти живееш,
тој/таа/тоа живее.

Ние живееме,
вие живеете,
тие живеат.

Сосед/соседи
Добар/добри
Куќа/куќи
Зграда/згради
Улица/улици
Човек/луѓе

Вежба

Пополни со форми од глаголот живеам и личните заменки.

Јас ..... на улица ..... А ти?

Ова е ..... Таа ..... на улица .....

..... живееме на улица ..... број .....

Споредуваме

Како на твојот мајчин јазик се вели: Соседот е близок како брат?

ЖИВОТОТ НА МОЈАТА УЛИЦА

ЧИТАМЕ

Јас сум Али. Јас и моето семејство живееме во прекрасно соседство. Живееме на улицата „Есенска“, број 18. Улицата е широка и голема. Има млади и стари соседи.

На „Есенска“, во есен е топло. На улицата има многу дрва. На крајот на улицата има едно посебно дрво, круша. На крушата има убави плодови. Сите соседи се собираат кај дрвото за да се дружат и да разговараат.

РАЗГОВАРАМЕ

- Каде живее детето Али?
- Во какво соседство живее Али?
- Како се вика неговата улица?
- Што има посебно на крајот на улицата?
- Каде се собираат соседите од Есенска“?

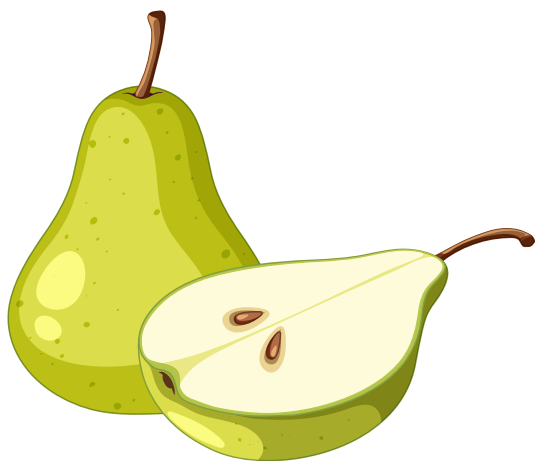

Каде? Како? Што?

се дружи, се дружам,
се дружиш
разговара, разговарам,
разговараш
плод, плодови
дрво, дрва
живот/животи
млад, млада, младо,
млади
стар, стара, старо, стари
прекрасен, прекрасна,
прекрасно, прекрасни
топол, топла, топло,
топли
посебен, посебна,
посебно, посебни

ЧИТАМЕ

КРУША

Крушата е чудна чаша
до врв полна слатка каша.
Ене, една кренал ежот
да измери колку тежи.
Кај нас велат: Земи круша,
рани душа, да те слуша.

Петре М. Андреевски
(Касни – порасни)

РАЗГОВАРАМЕ

Одбери ги точните одговори!

Што е крушата?

- а) чудна чаша
- б) празна чаша

Кој кренал круша?

- а) ежот
- б) детето

Што вели поетот:

„Земи круша, ...“

ОПИС НА МОИТЕ СОСЕДИ

ГОВОРИМЕ – ТВОРИМЕ

Во рамката, нацртај ги соседите! Потоа, опиши ги пред твоите другарчиња!

За да биде описот убав, користи ги зборовите од нашата *Банка на зборови*: **висок, низок, млад, стар, љубезен, мил, добар.**

СЛУШАМЕ И ЧИТАМЕ

Добри соседи

Добра вечер, сосетке!

Уф, ама сум жедно.

Дај ми малку водичка,
само голтче едно.

Ќе ти дадам, ќе ти дадам,
добро што ми спомна.

Штом си жедно, еве ти ја,
еве, цела стомна.

Благодарам сосетке,
што ми душа зблажи.
штом нешто ти притреба
мене ти ми кажи.

Ј. Ј. Змај
(Песни)

ТВОРИМЕ ПО СЛИКИ

Есента на мојата улица

Напиши три (3) до пет (5) реченици за она што го гледаш на сликата/илустрацијата..

На пример, вака:

Ова е мојата улица. На уликата има многу куќи. Во куќите живеат моите соседи. Тие се добри луѓе. Во есен, на улицата има лисја. Соседите ги собираат лисјата. И децата собираат лисја. Ја сакам мојата улица во есен.

БАНКА НА ЗБОРОВИ:

улица, моја,
живее, има,
собира, сака,
нема, сосед,
соседи, лисја,
есен.

МААЛСКИ ФУДБАЛ

ЧИТАМЕ

Свончето засвони. Пред вратата се сите деца од улицата. Го викаат Али надвор. Го викаат за да играат фудбал. Денот е долг, има време и за фудбал и за учење.

– Али, земи ја твојата фудбалска топка, те молам! – рече еден од другарите по име Блерим.

Али ги сака неговите другари од улицата. Го сака и фудбалот. Ја зема топката. Се облекува и заедно со другарите оди во паркот.

РАЗГОВАРАМЕ

- Кој го повика Али надвор?
- Кој го замоли да ја земе неговата топка?
- Што сака Али?
- Каде оди Али со другарите?

Споредуваме

Како на твојот мајчин јазик се вели:
Пријателите и соседите
се богатство?

СВОНЧЕ
СВОНИ, СВОНАМ,
МИ СВОНИ
ЗАСВОНИ,
ЗАСВОНАМ
ВИКА, ВИКАМ
МЕ ВИКА, МЕ
ВИКААТ
ЗЕМА, ЗЕМАВ,
ЗЕМИ
РЕЧЕ, РЕКОВ,
РЕЧЕ
ИЗЛЕЗЕ,
ИЗЛЕГОВ,
ИЗЛЕЗЕ
СЕ ОБЛЕКУВА,
СЕ ОБЛЕКУВАМ,
СЕ ОБЛЕКУВАШ.

Вежби

1. Поврзи ги левата и десната колона!

Пред вратата беа

има време и за фудбал и за учење.

Се облече и

сите деца од улицата.

Денот е долг,

заедно со другарите отидоа во паркот.

Го викаат за да

играат фудбал.

2. Опиши ја топката на Али! Користи ги зборовите: голема, мала, бела, црна, шарена, убава!

3. Дали зборовите се на вистинското место во реченицата? Подреди ги!

На мојата куќи многу има улица.

Број 20 на живеам јас.

Ги сакам на мојата улица живеат кои моите пријатели многу.

МОЈОТ ДОМ

ЧИТАМЕ И РАЗГОВАРАМЕ

Мојот дом е на улица „Есенска“, број 20. Куќата е бела и има еден кат и поткровје.

На првиот кат има ходник, голема дневна соба, трпезарија и кујна, голема бања и гостинска соба.

На поткровје сите имаат соба за спиење и одмор и уште една голема бања.

Јас навистина имам голема куќа!

Вежби

Во коцките, нацртај ги собите од твојот дом! Означи во секое поле како се вика таа соба: кујна, дневна, детска, спална за родители, ходник.

СЛУШАМЕ И ЧИТАМЕ

ДОЦНА ЕСЕН

Сите зрели плодови
есента ги стресе,
сочни витамини
кај нас дома внесе.
На пазарот сега
сè што сакаш има,
доцна есен дојде
со зимница за зима.

Наум Попески

зрел, зрела,
зрело, зрели
сочен, сочна,
сочно, сочни
плод, плодови
пазар, пазари
есен
доцна

Вежба

Во есен има _____ плодови. Тие имаат _____

На _____ сега има сè што сакаш.

СЛУШАМЕ И ЧИТАМЕ

КОЈ Е НАЈСКАП?

Орхановиот дедо праша:

– Кого ти најмногу го сакаш?

– Тебе, – одговори Орхан.

Орхан доби сладолед.

Орхановата баба праша:

– Кого ти најмногу го сакаш?

– Тебе, – одговори Орхан.

Орхан доби чоколада.

Орхановиот татко праша:

– Кого ти најмногу го сакаш?

– Тебе, – одговори Орхан.

Орхан појде во кино.

Орхановата мајка праша:

– Кого ти најмногу го сакаш?

– Тебе, – одговори Орхан.

Орхан е на летачка чинија во Луна паркот.

Денес кај Орхан дојдоа гости.

– Орхан, кого ти најмногу го сакаш? – праша еден од дојдените.

Таму беа дедо му, баба му, татко му и мајка му.

Орхан не одговори, туку веднаш се извлече на улица.

Неџати Зекирија
(Децата од нашата улица)

РАЗГОВАРАМЕ

- Кому Орхан му кажа дека го сака најмногу?
- Дали добиваше подароци за своите одговори?
- Каде го однесе татко му?
- Каде го однесе мајка му?
- Што им рече Орхан на гостите, кого го сака најмногу?

чоколада,
чоколади

сладолед,
сладоледи

летачка
чинија/
летачки чинии

кино, кина

гостин, гости

ЧИТАМЕ

ЗЛАТЕН КЛАС

Буква по буква – зборче:
Ана, Јана или Борче.
Зборче по зборче – реченица,
од букви кирилски – везеница,
налик на клас од пченица!
За тебе, за мене, за сите нас,
целата АЗБУКА во златен клас!

Киро Донев

(Тајни незнајни, Македоника литерa 2023)

МАКЕДОНСКА АЗБУКА

Македонската азбука има 31 глас и за секој има соодветна буква. Буквите се пишуваат печатно и ракописно. Печатните букви ги изучи минатата година: аА, бБ, вВ, гГ, дД,ѓЃ, еЕ, жЖ, зЗ, сS, иИ, јЈ, кК, лЛ, љЉ, мМ, нН, њЊ, оО, пП, рР, сС, тТ, ќЌ, уУ, фФ, хХ, цЦ, чЧ, џЏ, шШ.

Оваа година ќе ги изучиш ракописните букви од македонската азбука.

Македонска азбука со ракописни букви

Македонска азбука – учиме ракописни букви

аА

АВИОН

мМ

МАСА

еЕ

ЕЛЕН

Напиши ги со ракописни букви зборовите: Ема, мама, ама

лЛ

ЛЕБ

сС

СОНЧОГЛЕД

иИ

ИГЛА

Да играме: На буква, на буква

Вежба

Напиши ги со ракописни букви речениците што следуваат! Проверете заедно со другарчето дали ви се точно напишани!

- Ема и Симо се мали.
- И Миле е мал.
- Лили е мала, ама има сила.

Македонска азбука – учиме ракописни букви

нН

НОС

оО

ОГЛЕДАЛО

вВ

ВОЗ

уУ

УВО

юЈ

КОПИР

тТ

ТРОТИНЕТ

Да играме: На буква, на буква

Вежба

Следните реченици напиши ги со ракописни букви:

- Томи и Вале се смеат.
- Лела е во кино.
- Мими има мало носе.

СЛУШАМЕ И ЧИТАМЕ

Ветер

Ветерот знае силно да дува
и на ридот и во долината.
Но, од него најмногу се чува
дрвото што стои само на голината.

Михо Атанасовски
(Еден лав плаче од страв)

Вежба

Нацртај како изгледа природата од твојот прозорец кога дува ветер!

Македонска азбука – учиме ракописни букви

Ј

ЈАБОЛКО

Р

РИС

Д

ДИНОСАУРУС

Б

БЛУЗА

П

ПРОЗОРЕЦ

Ш

ШИШЕ

Да играме: На буква, на буква

Вежба

Следните реченици напиши ги со ракописни букви:

- Раде и Дара јадат штрудла.
- Во шишето има сок.
- Тој диносаурус е многу стар.

Македонска азбука – учиме ракописни букви

зЗ

ЗЕМЈА

гГ

ГЛАВА

жЖ

ЖАБА

цЦ

ЦВЕКЛО

чЧ

ЧОКОЛАДО

Да играме: На буква, на буква

Вежба

Следните реченици напиши ги со ракописни букви:

- Мира би го сменила цвеклото за чоколадо.
- Жешкото време направи метеж во барата, живеалиштето на жабата.
- Глисерот е на брегот, ве чека тебе и Зејна за да патувате низ езерото.

Македонска азбука – учиме ракописни букви

Ѓ

ЃЕВРЕК

Ќ

ЌЕБЕ

Љ

ЉУБИЧИЦА

Њ

КОЊ

Да играме: На буква, на буква

Вежба

Следните реченици напиши ги со ракописни букви:

- Љубица е среќна, јаде топол ѓеврек.
- Ќебето е за во зима.
- Љубовта на Соња кон коњите е голема.

Македонска азбука – учиме ракописни букви

Да играме: На буква, на буква

фФ

ФЕН

хХ

ХУЛАХОПКИ

џЏ

ЏАМИЈА

сС

СВОНЧЕ

Да играме: На буква, на буква

Вежба

Следните реченици напиши ги со ракописни букви:

- Џемиле се подготви за да оди во џамија.
- Суницата е убава.
- Со фенот ја сушам косата.
- Хулахопките се во бела боја.

СЕ ПОЗДРАВУВАМЕ, СЕ ПРЕТСТАВУВАМЕ И СЕ ОПИШУВАМЕ

Учениците се заиграни во паркот. Топката се движи од едниот до другиот крај на паркот. Сите викаат и се смеат. Сите се среќни. Одеднаш топката лета кон еден автомобил. Се вклучува алармот. Еден човек доаѓа и вика по децата:

- Кој го направи ова?
- Јас, – вели едно.
- Не, јас го направив тоа, – вели друго.
- Ние го направивме, – вели трето.
- Вие сите го направивте тоа?
- Да, и ние и тие, – велат децата и покажуваат едни кон други.
- Тогаш, добро, – вели човекот. Вие сте другари?
- Да, – велат заедно.
- Кој си ти?
- Јас сум Алдо. Ова е Милош. Тој е Иван.
- А кои се оние?
- Тие се Ари, Хасан и Миро.
- А вие кој сте? – најпосле праша едно дете.
- Јас сум Ифран, мило ми е другари! – се претстави тој.

РЕЧНИК

Вика, викам,
викаш;
се смее, се
смеам, се смееш;
заигра, заиграам,
заиграш;
лета, летам,
леташ;
вклучува,
вклучувам,
вклучуваш;
топка, топки;
парк, паркови;
дете, деца;
човек – луѓе;
еден – сите;
среќен, среќна,
среќно, среќни.

Глаголот СУМ по лица, во еднина и множина

Јас сум	ние сме
ти си	вие сте
тој е	тие се
таа е	
тоа е	

Јас сум среќен,   Ние сме среќни,
 ти си среќен,   вие сте среќни,
 тој е среќен, таа е   тие се среќни.
 среќна, тоа е среќно.

Гатанка

Бели дробови
 на градовите се тие.
 Шетајте по нив!
 Чувајте ги и вие!

(паркови)

Александар Кујунџиски

ВЕЖБАМЕ ЧИТАЊЕ

ЕСЕН

Есента е златна,
плодови ни носи.
На дрвјата зелени
им жолтеат коси.

Ветрот свири,
дождови леат.
Лисјата што паѓаат
тажна песна пеат.

Александар Кујунџиски

Вежба

Направи зборови од дадените букви!

а) н, е, с, е

б) и, к, о, с

в) п, е, с, а, н

г) в, и, и, с, р

д) л, е, з, е, и, н

Одговори!

Како изгледа паркот во кој играш кога е есен?

Опиши го со неколку зборови: широк, голем, зелен, пожолтен, златен, убав!

МАРКУ НА ПРОЗОРЕЦ

Марку седи на прозорецот и гледа надвор. Денес е настинат и седи дома. Со баба му си разговараат. Баба му прашува:

- Која е онаа убава девојка во синиот фустан?
- Таа е Зејнеп.
- А кое е она високо момче?
- Тоа е Ветон.
- А онаа жена, која е?
- Таа е сосетката Сара.
- А оние деца на крајот на улицата, кои се?
- Тие деца, бабо, не ги познавам.

Марку си легнува и чека да му помине температурата.

Показни заменки

еднина

Овој, оној, тој,

оваа, онаа, таа

ова, она, тоа

множина

овие, оние, тие

Вежба

Прочитај го дијалогот и потоа состави сличен на него! Може да користиш фотографија од твојот телефон.

Ова сум јас на фотографијата. Тоа е мојата другарка. Ова е мајка ми и до неа е татко ми.

Кој е овој големиот?

Овој, големиот, е мојот братучед Вејсел. Тој е многу умен. Добар ученик е и добар спортист.

Оваа девојка на крајот на фотографијата, која е ?

Оваа девојка е мојата роднина која живее во Струга, се вика Ајше.

Многу убава семејна фотографија.

Благодарам! Покажи ми сега твоја семејна фотографија!

Вежба

Препиши го дијалогот со ракописни букви!

Вежба

ОПИС НА МОЈОТ ДОМ

Напиши кој дел од домот како се вика и потоа опиши го домот! При опишувањето, користи ги зборовите: голема, мала, широка, тесна!

ТЕМА 2

**УЧИЛИШТЕ,
МЕСТО НА
ЖИВЕЕЊЕ,
ИНТЕРЕСИ И
СЛОБОДНО
ВРЕМЕ**

МОЕТО УЧИЛИШТЕ

Моето училиште е убаво и големо. Се наоѓа на главната улица во моето место на живеење.

Моето училиште е на два ката.

На првиот кат има десет училници.

На вториот кат има библиотека, канцеларија на директорот, наставничка канцеларија и пет училници. Има два ходника. Тие се долги и широки.

Во дворот има голема спортска сала. Околу дворот има ограда и железна порта.

Јас многу го сакам моето училиште.

РАЗГОВАРАМЕ

- Што има на првиот кат во училиштето?
- Што има на вториот кат во училиштето?
- Дали покрај училиштето има двор?
- Што има друго во дворот?

РЕЧНИК

Има, имам, имаш;
 училиште, училишта;
 училница, училници;
 библиотека, библиотеки;
 канцеларија, канцеларии;
 спортска сала, спортски сали;
 железен, железна,
 железно, железни;
 порта, порти;
 место, места;
 прв, втор, трет.

Вежба 1

Опиши го твоето училиште според примерот кој го прочита! Напиши дали училиштето е големо или мало, колку училници има, дали има библиотека, колку канцеларии има!

Еднина и множина кај именките

Еднина	множина
Училиште	училишта
Училница	училници
Библиотека	библиотеки
Канцеларија	канцеларии
спортска сала	спортски сали

Придавките ги опишуваат именките. Примери: големо, мало, старо, дрвено, железно, тенко, долго.

Ако именката е во еднина, и придавката е во еднина. Ако именката е во множина, и придавката е во множина.

Примери: мали маси, долга редица...

Вежба 2

Заокружи го она е што е точно!

1.	2.	3.
А) главна улица	А) спортските сала	А) железни порта
Б) главниот улица	Б) спортската сала	Б) железни порти
В) главното улица	В) спортската сали	В) железно порти

Вежба 3

Направи мал цртеж од твоето училиште.

ВО УЧИЛНИЦА

Во нашата училница има многу интересни работи. Сидовите се во бела боја.

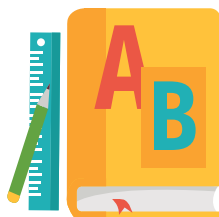
На сидовите има хамери, цртежи од ученици и слики со животни и растенија.

Има една бела табла и една стара зелена табла.

На едниот крај од училницата има и телевизор.

Има две долги редици со дрвени клупи и дрвени столчиња.

Има два големи шкафа.

РАЗГОВАРАМЕ

- Какви се сидовите во училницата? Што има на сидовите?
  - Што има на сликите? Дали има цртежи? На кого се тие цртежи?
  - Дали има телевизор во училницата?
  - Колку редици со дрвени столчиња и клупи има?
  - Дали има шкафови? Колку?
- Одговорите на овие прашања напиши ги во тетратка користејќи ракописни букви!**

РЕЧНИК

Сид, сидови;
 цртеж, цртежи;
 бел, бела, бело, бели;
 зелен, зелена, зелено, зелени;
 стар, стара, старо, стари;
 дрвен, дрвена, дрвено, дрвени;
 голем, голема, големо, големи;
 хамер, хамери;
 редица, редици;
 табла, табли;
 телевизор, телевизори;
 шкаф, шкафови;
 стол, столови, столчиња.

Вежба 1

Подвлечи со кој збор одговара описот!

Примери:

Бела	табла	табли
Големи	шкаф	шкафови
Дрвен	стол	столови
Голем	хамер	хамери
Стара зелена	табла	табли

Глаголот ИМА

еднина

множина

1л. **јас имам**

1л. **ние имаме**

2л. **ти имаш**

2л. **вие имате**

3л. **тој има, таа има, тоа има**

3л. **тие имаат**

Дополни за да биде точно!

Во текстот со наслов „Во училница“
има многу предмети, наброј ги!

Споредуваме

Како се кажува на твојот
мајчин јазик:

**Мојата училница е полна со
интересни работи?**

Вежба 2

Во квадратчињата подолу направи цртеж од училницата во која го поминуваш денот на училиште, а во другото квадратче нацртај како би сакал/-а да изгледа твојата училница!

ВО МОЈОТ РАНЕЦ

Го подготвувам ранецот за во училиште. Денес имам пет часа. Прв час имам Македонски јазик, потоа имам Математика, Физичко и здравствено образование, Англиски јазик и Ликовно образование.

За овие часови ми се потребни: две тетратки со линии, една тетратка со коцки, блок, темперни бои и четки, учебниците по Македонски, Математика, Англиски.

Во училишниот прибор проверувам дали имам: молив, гума, пенкало, боички, фломастери, ножички.

РЕЧНИК

Подготвува, подготвувам,
подготвуваш;
провери, проверувам,
проверуваш;
час, часови;
тетратка, тетратки;
линија, линии;
коцка, коцки;
блок, блокови;

темперна боја, темперни бои;
четка, четки;
учебник, учебници;
молив, моливи;
гума, гуми;
пенкало, пенкала;
фломастер, фломастери;
ножички.

Вежба 1

Нацртај ги предметите од твојот училиштен прибор и под секој од цртежите напиши што е!

ранец

Вежба 2

Дополни со ИМА во соодветно лице!

Мелиса _____ големи фломастери. Сара _____ мали фломастери.

Ветон _____ блок број 5. Јас _____ две тетратки.

Ние _____ мали ранци. Тие _____ големи ранци.

Ти _____ интересни книги во твојата соба.

Сите _____ нов училиштен прибор.

БОИ ВО МОЈОТ УЧИЛИШТЕН ПРИБОР

Сè на светот има своја боја!

Црвена, жолта, портокалова, зелена, сина,
виолетова, бела, црна, сива, кафеава.

Имам зелен ранец. Имам црвени моливи и
бела гума. Тетратките ми се жолти и сини.

Вежба 1

Опиши во која боја се предметите во твојот училиштен прибор!

Наставни предмети во петто одделение

Албански јазик, Турски јазик, Српски јазик, Босански јазик;

Македонски јазик за учениците од другите заедници;

Англиски јазик;

Математика;

Природни науки;

Историја и општество;

Техничко образование и информатика;

Музичко образование;

Ликовно образование;

Физичко и здравствено образование.

Вежба 2

Денови во неделата/седмицата:

понеделник, вторник, среда, четврток, петок, сабота, недела.

Кој ден од седмицата е денес?

Денес е .....

Вежба 2

Напиши го твојот распоред во табелата!

понеделник	вторник	среда	четврток	петок

Вежба 3

Прочитај ги речениците и одговори на прашањата!

Ветон е на кошарка во понеделник, во среда и во петок. Сара оди на балет во вторник и во четврток. Во сабота и во недела не одат на активности. Али оди на фудбал во среда и во петок, а во сабота и во недела оди на англиски јазик. Берна оди на германски во понеделник и во среда.

1. Ветон е на кошарка во .....
2. Али оди на фудбал во .....
3. Али оди и на англиски, и тоа во .....
4. Сара оди на балет во .....
5. Берна е на германски во .....

Вежба 4

Нареди ги по ред деновите во неделата/седмицата!

Сабота, четврток, вторник, среда, понеделник, петок, недела.

.....

ПРЕМЕСТУВАЊА ВО УЧИЛНИЦАТА

Денес имаме Физичко образование. На Физичко одиме во спортската сала. Ранците се во училница. Никој не влегува во училницата и сите работи се на место.

Ама, денес е поинаку. Моите работи не се во ранецот. Ставени се кај Берна. Работите на Берна се кај Али. Работите на Али се кај Сара.

Одеднаш сите викаме:

- Чиј е овој молив?
- Мој е, – вели некој.
- Чија е тетраткава со коцки?
- Моја е, – одговара некој.
- Чие е пенкалово?
- Пенкалото е на Љуљзим.
- Што е ова?
- Тоа е книга. Книгата е на Берна.
- Чиј е учебников?
- Негов е, на Симон.

Кога сакаме да прашаме кому му припаѓа нешто, користиме: **чиј, чија, чие, чии.**

Чие е ова? Ова е мое. Тоа е негово. Тоа е нејзино. Тоа е наше. Она е ваше. Чие е ова? Ова е на...

Кога сакаме да кажеме кому точно му припаѓа нешто, велиме:

**Мој, моја, мое; мои; наш, наша, наше; наши.
Твој, твоја, твое; твои; ваш, ваша, ваше; ваши.
Негов, негова, негово; негови.
Нејзин, нејзина, нејзино; нејзини.
Нивни, нивна, нивни; нивни.
Свој, своја, свое; свои.**

Вежба 1

Дополни ги речениците со чиј, чија, чие, чии за да бидат точни!

..... е овој молив? ..... е овој ранец? ..... е оваа книга?
..... се овие учебници?

Вежба 2

Со другарчето со кое седите, направете дијалог употребувајќи:
чиј, чија, чие, чии!

МОЈОТ УЧИЛИШТЕН ЖИВОТ

Во мојата училница има многу убави работи. На масата кај наставничката има глобус. На крајот на училницата имаме мала библиотека со книги и сликовници. На сидовите има постери од лекциите кои ги учиме.

Јас седам со мојата другарка Сара во иста клупа. Со Сара на клупата ги ставаме нашите прибори. Јас секогаш имам пенкала и моливи. Сара секогаш носи гума која добро брише. Јас имам убави темперни боички, а Сара убави четки. Двете сакаме Ликовно образование. Исто така, сакаме да учиме јазици. Нашиот мајчин јазик е албански. Ние сакаме да учиме македонски јазик. Сакаме да учиме и англиски и италијански јазик. Кога ќе пораснеме, ќе патуваме.

РЕЧНИК

Учи, учам, учиш;
глобус, глобуси;
сликовница, сликовници;
книга, книги;
мајчин јазик.

Споредуваме

Како се кажува на твојот
мајчин јазик:
**Го сакам мојот училиштен
живот!**

Вежба 1

Пополни ја табелата!

еднина	Множина
глобус	
	книги
училница	
	училишта
молив	

ЧАСОВНИК

Колку е часот?

Сега е ..... часот.

Сега е ..... часот.

Сега е ..... часот.

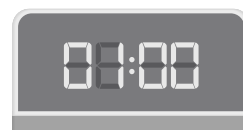
Колку е часот?

18 часот

13 часот

1 часот

БРОЕВИ ДО 20

1 (еден)

2 (два)

3 (три)

4 (четири)

5 (пет)

6 (шест)

7 (седум)

8 (осум)

9 (девет)

10 (десет)

11 (единаесет)

12 (дванаесет)

13 (тринаесет)

14 (четиринаесет)

15 (петнаесет)

16 (шеснаесет)

17 (седумнаесет)

18 (осумнаесет)

19 (деветнаесет)

20 (дваесет)

Вежба

Дополни ги броевите што недостигаат во низата! Напиши ги со збор!

4, 5, _____ 8, 9, _____, 12, _____ 15, _____ 18, _____ 20.

ДНЕВНИ ЗАДОЛЖЕНИЈА

Ова е Јана.

Станува во 7 часот. Во 8 часот оди во училиште.

Се враќа во 12 часот.

Потоа учи до 15 часот.

Во 17 часот оди на балет.

Во 21 часот си легнува.

Ова е Али.

Тој станува во 7 часот, исто така.

Во 8 часот оди на училиште. Се враќа во 13 часот.

Учи до 16 часот.

Оди на кошарка од 18 до 20 часот.

Си легнува во 22 часот.

РЕЧНИК

Станува, станувам, стануваш;
 легнува, легнувам, легнуваш;
 оди, одам, одиш;
 се враќа, се враќам, се враќаш;
 учи, учам, учиш.

РАЗГОВАРАМЕ

- Во колку часот стануваш ти?
- Во колку часот си легнуваш?
- Во колку часот учиш?

Прашање : одговор

Во колку часот легна?

Си легнав во 7 часот.

Во колку часот се враќаш?

Се враќам во 9 часот.

Вежба

Разговарај со другарчето до тебе за тоа кога станува, кога оди на училиште, кога учи и кога легнува!

Станува во ..... Оди на училиште во ..... Учи во ..... Легнува во .....

ИНТЕРЕСИ И СЛОБОДНО ВРЕМЕ

Ветон чита лекција по Природни науки. Сара пишува домашна. Али чита лектира. Мери раскажува документарец во тетратка.

Сите прават нешто: учат, читаат, пишуваат. Потоа, во слободно време сите одат на спорт, хор, балет, драмски клуб и друго.

РЕЧЕНИЦА

Нашите мисли ги изразуваме во реченици.

Примери:

Маја сака балет.

Јас пишувам со молив.

Ветон е фудбалер.

Со речениците нешто соопштуваме, но можеме и да прашаме или да искажеме некакво изненадување.

Речениците завршуваат со интерпункциски знак: точка (.), прашалник (?) или извичник (!).

Читање и разговарање

Кој каде оди според своите интереси

А: Дали одиш на хор?

Б: Не, јас не одам на хор.

А: Тогаш, на што одиш, што те интересира?

Б: Јас одам на фудбал. А ти?

А: Јас одам во драмскиот клуб во мојата населба.

А: Дали одиш на фудбал?

Б: Јас не одам на фудбал, одам на кошарка.

А: Одлично. Јас одам на балет.

А: Кога одиш на балет?

Б: На балет одам наутро, во 9 часот.

А: Кога одиш на фудбал?

Б: На фудбал одам навечер, во 8 часот.

ФРАЗИ :

Кога одиш...?

Одам: навечер, наутро,
сега, попладне,
претпладне.

Во колку часот одиш...?

Одам во ..... часот.

Глаголот ОДИ и глаголот ИГРА

еднина

1л. одам, играм

2л. одиш, играш

3л. оди, игра

множина

1л. одиме, играме

2л. одите, играте

3л. одат, играат

Вежба

Напиши прашања за дадените одговори!

На драмска секција одам во 7 часот.

На фудбал сум од 6 часот.

Напладне играм кошарка.

ШТО САКАМ ДА ПРАВАМ КОГА ИМАМ СЛОБОДНО ВРЕМЕ

Вежба 1

Одбери за да биде точно според твоите желби!

Кога имам слободно време, сакам да:

- а) читам книги
- б) слушам музика
- в) играм друштвени игри
- г) одам на некој спорт
- д) гледам телевизија
- ѓ) играм игри на компјутер

Вежба 2

Дополни што те радува да правиш кога имаш слободно време, а не беше напишано во претходната вежба!

Кога имам слободно време,

Вежба 3

Напиши, според сликичките, кој што прави во слободното време!

МЕСТО НА ЖИВЕЕЊЕ

Кој каде живее?

Луѓето живеат на различни места: во села и градови. Некои места се мали, некои се големи.

Каде живеат овие другарчиња?

Сара живее на улица „Кичевска“, број 11, во Скопје. Живее во кука.

Метин живее на улица „Слобода“, број 20 б, влез 2, стан број 8, во Гостивар. Живее во зграда.

Ветон живее на улица „Мак Диздар“, број 16 в, во Маврови Анови. Живее во кука на два ката.

Каде живееш ти? Напиши со целосен одговор како што е во примерите погоре!

ЖИВЕЕ

еднина

1л. **јас живеам**

2л. **ти живееш**

3л. **тој живее**

таа живее

тоа живее

множина

1л. **ние живееме**

2л. **вие живеете**

3л. **тие живеат**

Вежба 1

Дополни за да биде точно!

Јас ..... на улица „Александар Македонски“, а тие .....
на „Вардарска“. Мојот другар ..... на „Партизанска“, а вие пак
..... на улица „Мајка Тереза“. Сите ..... во Скопје.

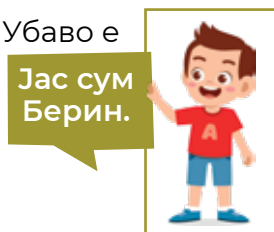

ЗНАМЕНИТОСТИ ВО МЕСТОТО НА ЖИВЕЕЊЕ

Јас сум Јана. Живеам во Скопје. Скопје е голем и убав град. Еве некои од неговите знаменитости.

- » Ова е Скопската чаршија. Ова е црквата Св. Спас. Ова е Спомен-куќата на Мајка Тереза. Ова е познатиот Воин на коњ. Ова е Милениумскиот крст.
- » Во Скопје тече реката Вардар. Планината Водно е стара планина.
- » Здраво, другарчиња! Јас сум Берин. Од Тетово сум. Убаво е да се живее во Тетово.
- » Во Тетово има многу интересни нешта.
- » Ова е црквата Св. Атанасиј. Ова е Шарената џамија.
- » Ова е Арабати баба теќе. Ова е Тетовското кале.
- » Ова е Домот на културата во Тетово.
- » Туристичкото место Попова Шапка е во близина на Тетово.

Вежба 1

А каде живеете вие? **Направете презентација на знаменитостите во вашето место на живеење, онака како што е прикажано од Јана и Берин!**

Вежба 2

Објасни зошто е убаво да се живее токму во твоето место на живеење, без разлика дали тоа место е големо или е мало! Употреби некој од предложените зборови: убаво, мирно, тивко, пријатно, улици, згради, куќи, училишта!

Во моето место на живеење е ..... да се живее.

Има многу .....

Моето место на живеење е .....

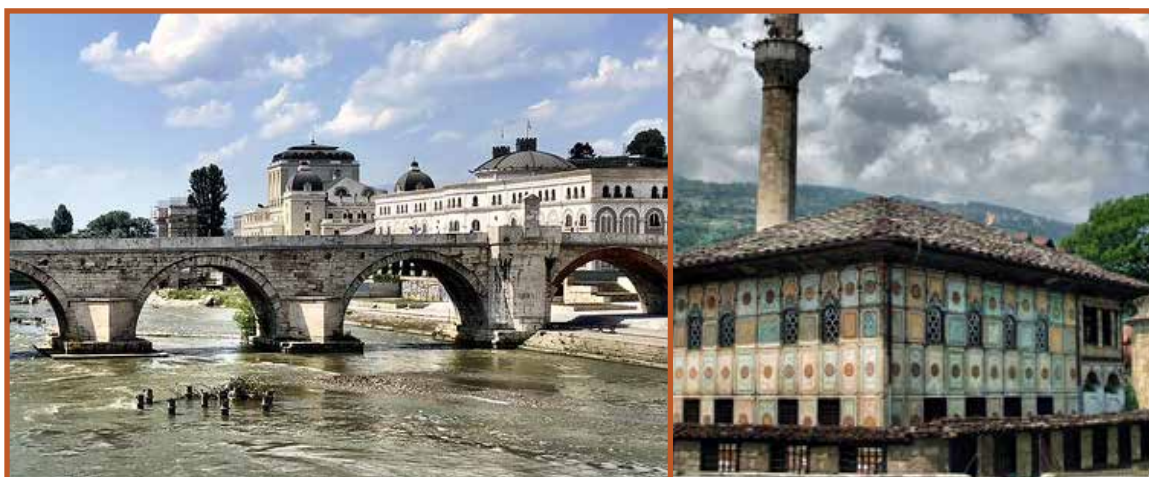
Јас го сакам мојот/моето град/село кој/кое се вика .....

Вежба 2

Поправи ги грешките во пишувањето на мали и големи букви во следниот текст:

Јас живеам во дебар. имам 7 години. Дедо петре живее во растуше. Многу ја сакам радика. Еднаш во неделата одам во струга кај чичко ми. Мајка ми ќе оди во скопје, а потоа сите ќе одиме на Охридско езеро. Потоа, сакам да сум во маврово и да го видам лазарополе. Сакам и на осоговски планини.

Вреќна Нова Година

ЧИТАМЕ И РАЗГОВАРАМЕ

ЗДРАВИ ДА МИ РАСНЕТЕ

Сунат, сунат снегулки
– сегде покрив бел...
Дење ноќе патувам,
да го миnam светов цел.

Носам вреќа играчки,
љубов, нежност, цвет.
Здрави да ми раснете,
деца од цел свет!

Подајте си рачиња
– оро вито в час!
Дружно да запееме
– радост, весел глас:
Дедо Мраз, Дедо Мраз,
дојде Дедо Мраз!

Бистрица Миркуловска

РАЗГОВАРАМЕ

- Дали дома организирате прослава за дочекот на новата година?
- На кој начин?
- Дали украсувате по дома?
- Кој е Дедо Мраз кај вас дома?

РЕЧНИК

Нова година;
Дедо Мраз;
украс, украси;
лампион, лампиони;
вреќа, вреќи;
играчка, играчки.

Вежба 1

Напиши честитки за Нова година на твоите роднини, на твоите соседи и на другарите.

Вежба 2

На елката нацртај лампиони, а за секој лампион замисли по една желба која би сакал да ти се исполни во новата година! Желбите запиши ги дополнително на линиите!

ТЕМА 3

**НАШЕТО
ТЕЛО,
ЗДРАВЈЕ И
ИСХРАНА**

ЧОВЕЧКО ТЕЛО

ОПИШУВАМЕ Примери:

Марко има долги раце и долги нозе.

Сара има долга кафеава коса.

Јас имам сини очи и руса коса.

Али има кафеави очи и кратка коса.

Ветон има голем нос и кратки раце.

Вежба 1

Опиши го другарчето до тебе! Искористи ги примерите што ги прочита погоре! Описот напиши го со кратки реченици, ракописно!

Вежба 2

Нацртај го твоето семејство и потоа опиши го усно според изгледот: каква коса и боја на очи имаат сите од семејството, дали се високи или ниски и колку години имаат!

ЗДРАВА ХРАНА: ОВОШЈЕ И ЗЕЛЕНЧУК

САРА: Али, дали сакаш овошје?

АЛИ: Сакам. Многу сакам овошје.

САРА: Кое овошје ти е омилено?

АЛИ: Омилено овошје..., па...: јаболко, круша, слива, праска, кајсија, лубеница, диња, калинка, цреша, јагода...

САРА: Значи, сè ти е омилено?

АЛИ: Ха-ха, да. А ти, дали сакаш зеленчук?

САРА: Најмногу од сè.

АЛИ: Кој зеленчук го сакаш најмногу?

САРА: Па, сакам сè што е зеленчук: домот, пиперка, компир, зелка, кромид, лук, ориз, модар домот, тиква, грашок, грав, краставица, пченка.

АЛИ и **САРА:** За да бидеме здрави, треба да се храниме со многу овошје и зеленчук!

<u>еднина</u>	<u>множина</u>
домат	домати
пиперка	пиперки
зелка	зелки
краставица	краставици
компир	компири
јаболко	јаболка
круша	круши
слива	сливи
праска	праски

Вежба 1

Опиши го твоето омилено овошје и твојот омилен зеленчук!

Пример: Омилен зеленчук ми е зелката. Таа е зелена. Може да биде голема, а може да биде и мала.

НА ПАЗАР

Баба ми отиде на пазар со дедо ми. Тие купија: црвени домати – 2 килограми, 1 килограм пиперки, 5 килограми краставици, 4 килограми јаболка и 3 килограми круши. Сега во кујната има многу витамини.

Вежба 2

Нацртај со што би ја наполнил ти својата кошничка! Со кое овошје и зеленчук? Откако ќе нацрташ, напиши кои овошја или зеленчуци се во кошничката!

КОЈ ШТО САКА ДА ЈАДЕ

Денес, во училницата сите се весели. Зборуваат на тема оброци.

АЛИ: Мојот омилен оброк е појадокот. Појадок е првиот оброк наутро. Важен е. Сакам пита со сирење и јогурт. Многу е вкусно.

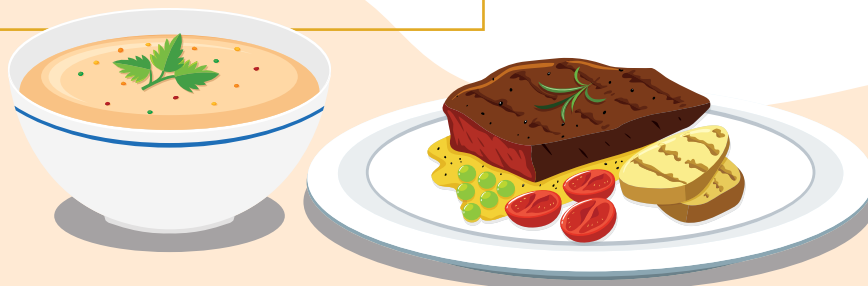
САРА: Мојот омилен оброк е ручекот. Се јаде напладне и тогаш сакам салата од свеж зеленчук, месо и компири. Навистина е вкусно.

БЕРИН: Мојот омилен оброк е десертот. Секогаш сакам десерт. Сакам баклави, торти и колачи.

ВЕТОН: Мојот омилен оброк е вечерата. Јадам месо и салата. Навечер не се јаде многу.

РАЗГОВАРАМЕ

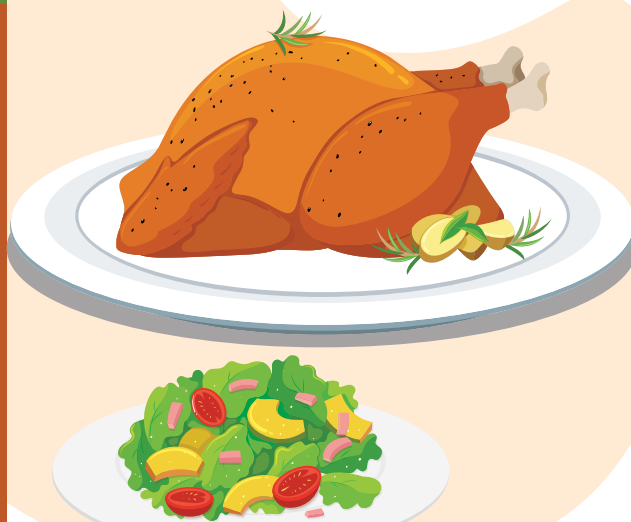
- Кој му е омилен оброк на Али?
- Кога се јаде појадокот?
- Што сака да јаде Али за појадок?
- Кој ѝ е омилен оброк на Сара?
- Што јаде таа за ручек?
- Што сака да јаде Берин?
- Дали е тоа здраво?
- Дали е во ред десертот да е омилен оброк?
- Што јаде Ветон за вечера?

РЕЧНИК

Оброк, оброци;
појадок, појадочи;
ручек, ручеци;
вечера, вечери;
здрава храна;
омилен, омилена, омилено,
омилени;
вкусно, вкус.

Вежба

Пронајди ги зборовите во крстозборот: појадок, ручек, вечера, оброци, вкусно, здрава храна, зеленчук, овошје!

з	Е	л	е	н	ч	у	к		и	п	х	р	е	а	с
ј	К	л	б	е	р	т	г	х	≠	в	к	у	с	н	о
≠	к	о	л	д	д	г	о	н	Ј	к	р	п	ч	ќ	ж
г	Ф	г	х	е	т	р	т	ц	у	ш	ѓ	м	н	б	в
к	д	е	≠	з	д	р	а	в	а	х	р	а	н	а	≠
х	е	х	ј	г	р	е	њ	љ	ј	а	а	ф	х	ј	к
љ	њ	е	р	т	с	у	и	л	к	о	в	о	ш	ј	е
п	О	ј	а	д	о	к	х	ј	к	и	т	ф	г	б	н
љ	Х	ф	в	б	н	р	а	с	т	х	р	с	у	и	о
а	л	т	г	б	м	к	р	у	ч	е	к	д	ф	г	м
з	з	с	ј	к	л	н	б	д	о	б	р	о	ц	и	џ
у	≠	в	е	ч	е	р	а	≠	б	д	р	ф	г	н	м

РЕЦЕПТИ

Кое е твоето омилено јадење? Од кои производи се подготвува?

Напиши подолу што треба да се купи за твоето омилено јадење!

Вежба

Напиши ги имињата на традиционалните јадења во твојата национална кујна!

Задача

Пронајди имиња на три рецепти кои се дел од македонската традиционална кујна!

МАКЕДОНСКИ ТРАДИЦИОНАЛНИ ЈАДЕЊА

Македонската кујна е полна со рецепти за јадења од зеленчук.

тавче-гравче,

пинџур

македонска салата

Рецепти со месо и риба:

турли-тава,

селско месо

печена охридска
пастрмка

Рецепти со тесто:

вртена пита

пастрмајлија

→ Знаете ли што е потребно за една македонска салата?

Потребно е:

домати, пиперки, кромид, краставици, магнонос и сирење.

→ Знаете ли што е потребно за едно тавче-гравче?

Потребно е:

грав, кромид, црвени пиперки, сол, масло за јадење, вода.

→ Знаете ли е што е потребно за турли-тава?

Потребно е:

месо (свинско и телешко), кромид, пиперки, модар домати, црвен домати, моркови, компири, сол, масло за јадење и вода.

ШТО Е НА МЕНИТО

РЕСТОРАН

МЕНИ НА ДЕНОТ

Тавче-гравче и шопска салата

Пастрмајлија и кисело млеко

Пастрма и зеленчук

Ресторанот работи од 10 наутро до 11 навечер.

Одговори!

Што има на менито за јадење?

Кога е отворен ресторанот?

Вежба 1

Напиши ги сите зборови кои не ти се познати! Потоа, дискутирај со своите другарчиња за значењето на сите зборови!

Вежба 2

Напиши ги сите зборови кои означуваат број во овој текст!

Вежба 3

Напиши ги сите зборови кои означуваат јадење!

Вежба 4

Напиши ги сите имиња во текстот „Роденденска торта“!

Нацртај покана со текст за твојот роденден! На пример, вака: Повели на мојот десетти роденден, во недела, 10 декември, во 5 часот попладне, во мојот дом!

Споредуваме

Кажи како на твојот мајчин јазик се вели:

Среќен роденден и сè најубаво!

ВОЛШЕБНА ПЛАНЕТА

Една зимска вечер, додека надвор снегот паѓа, во топлиот дом на семејството Николовски бурно се дискутира за планетите. Секој кажува какви планети има, која е најголема, која е најубава и кој каде сака да живее. Оља и Михајло за миг посакуваат да отидат на Меркур, Венера или Сатурн, но размислуваат дали таму има живот и услови за живот. На нивниот разговор им се приклучува татко им и им вели:

- Нашата планета се вика Земја. Таа е најубавата од сите планети.
- Од каде знаеш дека таа е најубава кога не си ги видел другите планети?
- во еден глас прашуваат Оља и Михајло.
- Ги следам сите документарни емисии за планетите и за универзумот. Со сигурност тврдам дека Земјата е најубава и затоа многу пати ја нарекувам чудесна и волшебна. Сигурно се прашувате зошто?

Оља и Михајло зачудено очекуваат целосни одговори кои ќе ги задоволат нивните љубопитни главчиња и само велат: „Кажи, кажи, за ова... кажи за она...!“

- Чудесна е затоа што на неа опстануваат многу видови растенија, животни, а и ние луѓето, – одговара татко им. По кратка пауза додава:

– Волшебна е затоа што таа обезбедува услови за опстанок на целиот жив свет.

Извадок од расказот
„Волшебна планета“
од Задранка Клисарова

РАЗГОВАРАМЕ

- Кои деца се споменуваат во текстот?
- За што разговараат тие?
- Што вели нивниот татко, која е најубава планета?
- Како се нарекува Земјата од страна на таткото?

РЕЧНИК

Зимски, зимска, зимско,
зимски;
волшебен, волшебна,
волшебно, волшебни;
планета, планети;
универзум, универзуми;
снег, снегови;
живот, животи;
услов, услови;
разговор, разговори;
разговара, разговарам,
разговараш;
обезбедува, обезбедувам,
обезбедуваш;
паѓа, паѓам, паѓаш;
опстанок;
свет, светови.

Споредуваме

Кажи како на твојот мајчин јазик се вели:

Земјата е чудесна планета!

Вежба 1

Напиши реченици со зборовите: волшебна, чудесна, најубава, најголема!!

Вежба 2

Напиши ги сите реченици со кои се прашува во текстот!

Вежба 3

Напиши за што сакаш ти да разговараш во твоето семејство!

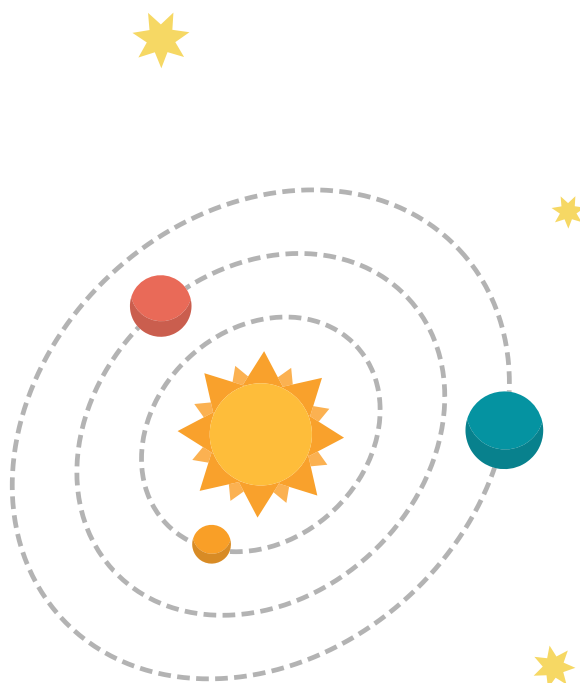

РАЗГОВАРАМЕ

- Што има на небото?
- Дали знаеш имиња на ѕвезди?

Вежба

Читае и се натпреваруваме кој чита и акцентира најубаво.

СВЕЗДИЧКА

Трепетна светулка од небото падна,
во сино вирче, во водата ладна.

Паричка е жолта,
детето си рече.

Цветче е што светка
и ветрето рече.

Ни едно ни друго,
ноќта в збор им влезе.

Свездичка е жолта,
да се мие слезе.

Стојан Тарапуза
(Насмеани капки)

Нацртај ја содржината на песната во празниот простор!

РАЗГОВАРАМЕ

- Дали имаш другари?
- Како се викаат?
- Што правите заедно со другарите?
- Што е најтажно за едно дете?

ИЗМИСЛЕН ДРУГАР

Само дете, само стои,
гледа в небо, птици брои.

Се поткрена,
си откина суво гранче,
се наведна,
лази бубаче ко дамче.

Само дете, само шета,
над глава му птица лета.

Се насмеа,
најде ливче како чамче,
си запеа,
си подигна бело камче.

Само дете, само в двори,
со камче си игра, збори.

Светлана Христова-Јоциќ
(Алка за нишалка)

Вежба 1

Опиши го твојот другар со кој се дружиш најмногу!

ЧИТАМЕ И РАЗГОВАРАМЕ

ЛАЗАЧЕ

Лази, лази, полже мало,
пушти нозе,
подај раце,
кроце-кроце.
Крени глава,
види небо, сонце, зраци,
влечи става,
земја, трева, цвеќе баци.
Лази, лази, полже мало,
сила збери,
земја мери,
кроце-кроце.

Светлана Христова-Јоциќ
(Алка за нишалка)

РАЗГОВАРАМЕ

- За кого е песничката?
- Кој ползи?
- Кои зборови означуваат делови од природата?
- Кои зборови се однесуваат на делови од телото?

Одговорите напиши ги на линиите подолу!

ТАТКО И СИН

Една постара жена се качила во возот, исто како и секој претходен ден. По неколку станици забележала дека се качиле татко и неговиот веќе возрасен син. Тие седнале веднаш спроти неа.

Наскоро синот започнал гласно да му зборува на таткото, да му ги опишува облаците, зградите и дрвјата што ги гледа, додека возот ги одминува.

По некое време, жената не можела повеќе да се воздржи, па му рекла на таткото: „Извинете, но дали сте размислиле дека можеби треба да го однесете синот на доктор?“

Таткото одговорил: „Всушност, од таму и доаѓаме. Знаете, син ми беше слеп од раѓање, а ова е првиот ден од неговото прогледување“.

Жената замолчала.

Никогаш не претпоставувајте дека ја знаете туѓата приказна!

РАЗГОВАРАМЕ

– Зошто момчето многу зборува во возот?

– Што погрешила жената?

На линиите подолу напиши ја пораката од текстот!

ЧИТАМЕ И РАЗГОВАРАМЕ

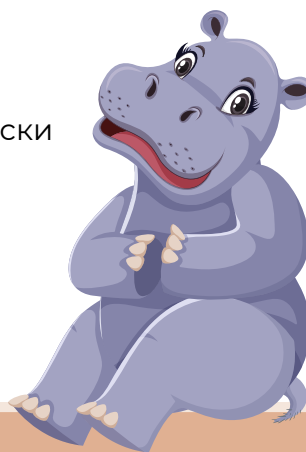
ЗАБОТ НА НИЛСКИОТ КОЊ

– Еј, забару! – се подналути нилскиот коњ –
работата ти оди многу слабо!

Се моташ еден месец во мојата уста,
а уште не ми го извади забот!

– Да, коњу, удирам, тегнам, а забот е ист,
ќе мораш да повикаш багерист!

Ристо Давчевски

Вежба 1

Нацртај како ја разбра содржината на оваа песна!

МАЧОР ЕДЕН

Тој е мачор без работа:
од сабота до сабота,
од недела до недела,
преде, преде, распредува
една иста кадела.

Мачор еден,
многу вреден...

Не оти е само еден,
ни оти е многу вреден!

Тој е мачор без работа:
од сабота до сабота,
од недела до недела,
преде, преде, распредува
една иста кадела.

Мачор еден,
многу вреден...

Не оти е само еден,
ни оти е многу вреден!

Сепак,
сепак,
не е важно каква мрза
в себе криеш –
важно каков глас те бие!

Бошко Смаќоски

РАЗГОВАРАМЕ

– Кои денови се споменуваат во
песничката?

– За кого е песничката?

– Каков е мачорот?

.....

.....

.....

Задача

**Натпреварувајте се во правилно
читање на песничката!**

